

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

VII. Ad quemnam spectet dare licentiam egressus è clausura, & causam
egressus approbare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

10 *tum* Tridentini, sicuti contra ipsum peccant ceteri Magistratus seculares, si scilicet requisiti prestare auxilium grauerit, omitant, secus si non omitant grauerit, ut si verbi gratia mandent satellitibus, ut auxilium prestent; isti verò fingant auxilium prestare, sed non prestent, in quo casu, cum illi saltem mortaliter non peccent, excommunicationem non incurrunt; quia diuersimodè de vtriusque loquitur Tridentini dictum decretum, siquidem Princeps ad huiusmodi auxilium prestandum exhortatur solum, & exhortatio non importat præceptum, cap. quod precipitur, 14. quæst. 1. Ceteros autem Magistratus seculares grauissimo præcepto sub pœna excommunicationis ipso facto incurrendæ constringit. Quæ tamen reseruata Papæ non est, cum in Tridentino Concilio nulum de referuatione verbum reperiatur.

11 Nomine Magistratum secularium veniunt omnes qui iurisdictionem secularem exercent, iuxta l. cum qui, ff. de iurisd. omni. Iudic. & videri potest Bart. l. 1. ff. de offic. eius cui mandata est iurisdic. Speculator tit. de iurisdic. omni. Iudic. Duardus in Bull. Cœn. can. 19. quæst. 2. num. 2. Et veniunt Magistratus seculares cuiuscumque generis, & ordinis existant; quia illa dictio omnibus est vniuersalis. Et nullum Magistratum secularem excludit, l. Iulianus, & l. testamentum, in princ. ff. de legatis 3. & l. hoc articulo, ff. de hered. instituend. Quapropter veniunt Prætores, Iudices, Ciuitatum Rectores, prouinciarum Præfecti, & quicumque alij, qui Regibus, & Principibus (cum hi ex Nauarro comment. 4. num. 70. de Regular. & Sanch. lib. 6. moral. cap. 1. §. vtpotè ius proprio iure dicentes, & superiorem in temporalibus non agnoscetes, non vocentur Magistratus, sed Reges, & Principes) in exercenda iurisdictione seculari sunt inferiores.

Quod ad id verum est, ut etiam veniant Ecclesiastici, si hi etiam exercent iurisdictionem secularem, seu exercent iurisdictionem titulo secularis potestatis, ut si à Principe seculari Præfides, vel alicuius Magistratus secularis, à quo ciuitas, vel prouincia gubernatur, Consiliarij constituuntur; quia tunc Ecclesiastici etiam veniunt nomine Magistratus secularis, cum Trid. Concilium non respexerit ad circumstantiam personæ præcisè, sed ad qualitatem muneris, & officij, à quo Magistratus secularis nomen desumitur.

An autem teneantur Episcopi, & alij locorum Ordinarij sub pœna peccati mortalis quotannis decretum hoc de clausura Monialium publicare?

Respondetur negatiuè, stante quod Motum Pij V. incipientem, *Decori*, vbi id fieri præcipiebatur in virtute S. Obedientiæ, attemperauit postea ipsemet Pius V. in altero Motu incipiente: *Circa Pastoralis*, & Gregorius XIII. in suo Motu, qui incipit: *Deo sacris*, vbi solum publicationem præcipiunt, non addito, quoties ea fieri debeat, consequenter sufficit, quod semel id decretum publicatum fuerit, & ita seruatur in praxi. Vide Nauatrum Comment. 4. de Regular. n. 54. & 58.

DVBITATIO VII.

Ad quemnam spectet dare licentiam egressus è clausura, & causam egressus approbare.

SUMMARIVM.

1. Ad Episcopos spectat in omnibus quibuscumque Monialium Monasterijs dare licentiam egressus è clausura, & causam egressus approbare.
2. Ad Episcopos coniunctim cum Superioribus Regularibus spectat dare licentiam egressus è clausura, & causam approbare.

ribus spectat dare licentiam egressus è clausura, & causam approbare.

3. Moniales si egressa fuerint sine licentia Ordinarij à clausura, & Superiores Regulares si licentiam dederint, censuris Ecclesiasticis ab ipsis Ordinariis puniri poterunt.

4. Confessij opinio reprobatum asserentis solum in tribus casibus requiri Episcopi, & Superioris Monasterij coniunctim licentiam egrediendi.

5. Opinio Rodriguez refellitur, & cur; neque enim Superiores Regulares in Monasterijs nullius Diocesis, sine locorum Ordinariis possunt dare licentiam egrediendi à clausura.

6. Abbatisa, cum præcepto clausuræ obstringatur, sicut ceteræ Moniales, non potest dare licentiam egrediendi à clausura.

7. Motus Pij V. qui incipit (*Decori & honestati*) non est ubique usu receptus, vbi tamen usu receptus est, non potest Superior Regularis sine Ordinario dare licentiam egressus, secus tamen est, vbi motus prædictus non est usu receptus.

8. Abbatisa licentia non sufficit, & cur.

9. Licentia egrediendi è Monasterio debet esse in scriptis, sicut & ingrediendi in ipsa.

Respondetur, quod (quamvis Nauar. lib. 3. consil. 48. num. 9. tit. de Regular. & consil. 5. num. 6. tit. de statu Monach. Graff. 1. part. decis. lib. 4. cap. 23. num. 6. Llamas in append. §. 5. Miranda de Monialibus, quæst. 3. art. 6. concl. 1. Rodriguez tom. 1. quæst. 46. art. 6. Layman lib. 4. tract. 5. cap. 12. num. 1. sentiant licentiam hanc dare, & causam egressus approbare, spectare ad Episcopum in Monasterijs sibi, vel Sedi Apostolicæ subiectis, at in Monasterijs exemptis, quæ Regularibus subiacent, spectare ad Superiores Regulares, ut supra de clausura Monialibus indicenda ad mentem eorumdem Doctorum satis probabiliter dicebatur) tamen probabilius sit, generaliter in omnibus quibuscumque Monialium Monasterijs spectare ad Episcopum, & merito, quia plus est dare licentiam egressus, quam ad clausuram Moniales alstringere (vnde patet disparitas ad fundamentum oppositum); tum quia Tridentinum sess. 25. de Regular. cap. 5. generaliter ait: *Nemini autem Sanctimonialium licentia post professionem exire à Monasterio, etiam ad breue tempus, quocumque prætextu, nisi ex aliqua legitima causa ab Episcopo approbanda*; tum quia Pius V. in Motu proprio, qui incipit: *De ori, & honestati*, postquam decidit, nulli Monialium licere egredi, nisi ex causa magni incendij, vel infirmitatis, lepræ, vel epidemiæ, subdit: *Quæ tamen infirmitas, præter alios Ordinarios Superiores, quibus cura Monasteriorum, etiam per Episcopum, seu alium loci Ordinarium, etiam si prædicta Monasteria ab Episcoporum, & Ordinariorum iurisdictione exempta esse reperiuntur, cognita, & expresse in scriptis approbata sit*. Quapropter in Monasterijs exemptis, quæ subduntur Regularibus, requiri Superioris Monasterij, & Episcopi licentiam coniunctim, docent Nauar. Comment. 4. Regular. numero 60. Azor. tom. 1. lib. 13. cap. 9. quæst. 1. Zerola in praxi Episcop. part. 2. verb. Moniales, dubitat. 8. (qui sic testatur de praxi,) Capuccinus in Annotat. ad Compendium priuilegiorum Mendicantium, verb. Clausura Monialium, ad fin. & Doctores, quos citat, & sequitur Tamburinus de iure Abbat. disput. 20. quæst. 5. Barbosa de offic. & potest. Episcop. allegat. 102. num. 69. & seqq. Nouarius in Lucerna Regular. verb. Episcopus quoad Regulares, num. 7. qui testatur, se declarasse S. Congregationem in vna Viterbiensi, 26. Iunii 1626. Peirinus tom. 1. priuileg. Minim. in Consist. 6. Pij V. num. 22. & Lezana tom. 1. cap. 25. num. 2. vbi refert alteram S. Congregationis declarationem

in his verbis: *Moniales subiecta iurisdictioni Regularium exemptorum, si sine licentia Ordinarii egressi fuerint à Monasteriis, debent ipsa, & ipsarum superiores, de quorum licentia de Monasteriis egressi fuerint, per censuras Ecclesiasticas, & alia iuris remedia ab eorum Ordinario puniri, non obstantibus quibuscumque privilegiis, &c.*

Dices, Motum Pij V. requirere in Monasteriis exemptis, quæ subduntur Regularibus Superioris Monasterij, & Episcopi licentiam coniunctim in iis tribus casibus, quos ibi Pontifex enumerat, non autem in aliis casibus: & ideo in aliis casibus sufficere tantum licentiam Superioris Monasterij. Sic nonnulli Doctores, inter quos Confectus de privileg. Ordinum Mendicantium, tit. 20. cap. 4.

4 Sed contrà, quia absurdum est dicere, Pontificem requirere in Monasteriis exemptis (quæ subduntur Regularibus) Superioris Monasterij, & Episcopi licentiam coniunctim in iis tribus casibus, qui ab ipso Pontifice, tanquam iusti, approbantur, & sic certis; & non requirere utriusque, sed tantum Superioris Monasterij licentiam in aliis casibus, qui per similitudinem, vel extensionem à Doctoribus tanquam iusti approbantur, & sic non certis, sed dubiis.

Dices secundò, Motum Pij V. intelligi de Monasteriis exemptis, quæ subduntur non solum Generalibus, & Prouincialibus habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem, sed etiam subduntur Superioribus Monasterij inferioris talem iurisdictionem quasi Episcopalem non habentibus: consequenter in talibus Monasteriis non sufficere Superioris immediati licentiam, sed requiri etiam licentiam, & approbationem Generalis, vel Prouincialis (cum hi quoad iurisdictionem sint Episcopi Monialium sibi subiectarum) non tamen item Episcopi: sic Rodriguez cit. quest. 46. art. 6.

5 Sed contrà, quia absurdum est dicere, Pontificem ibi per Episcopum, & Ordinarium intelligere Generalem, vel Prouincialem iurisdictionem quasi Episcopalem habentes; sicut constat ex iis verbis: *Præter alios Ordinum Superiores, quibus cura Monasteriorum incumbet, etiam per Episcopum, seu alium loci Ordinarium, etiam si prædicta Monasteria ab Episcoporum, & Ordinarium iurisdictione exempta esse reperiamur: nam cum ibi dicatur: Præter alios Ordinum Superiores, clare Pontifex omnes Superiores, & non solum immediatos includit: & cum subdatur, Per Episcopum, seu alium loci Ordinarium, clare Pontifex non intelligit Superiorem Regularem; non enim Superior Regularis dicitur loci Ordinarius: tum quia sequeretur, quod in his Monasteriis requireretur præter licentiam Generalis, vel Prouincialis licentia Superioris immediati, seu localis; cum Pontifex ibi requiratur licentiam Episcopi, & Superioris Monasterij, quod tamen Rodriguez non admittit. Et verè (remotis Religionis Constitutionibus, quæ sic statuunt) non est ratio, cur solum Generalis, vel Prouincialis hanc licentiam dare possit, & non possit Superior immediatus, seu localis; cum & hic iurisdictionem quasi Episcopalem habeat, sicut & ille; quamvis non item possit Abbatis, utpotè quæ præcepto clausuræ obstringitur, sicut & ceteræ Moniales: sic Doctores communiter, quos citat, & sequitur Rodriguez loco cit. quest. 46. art. 2. & Sanchez de matrim. lib. 8. disp. 3. num. 9.*

7 Dices tertio, Motum Pij V. non esse vsu receptum, & ideo per non vsum vires obligandi amisisse.

Sed contrà, quia licet id verum sit in aliquibus locis, ut in Hispania, teste Rodriguez quest. 47. art. 11. & Lezana cit. num. 21. non tamen verum est in omnibus locis, sicuti patet ex dictis supra. In locis tamen, in quibus prædictus Motus Pij V. vsu receptus non est, concedo, quod quoad Monasteria exempta non

sit opus licentia Episcopi, sed sufficiat licentia Generalis, aut Prouincialis, aut Superioris localis, iurisdictionem quasi Episcopalem habentis. Nauar. & Azor. locis supra cit. Suar. tom. 4. de Relig. lib. 1. cap. 9. n. 13. Llamas in Append. §. 5. Miranda de Monialib. quest. 3. art. 6. conclus. 1. & Bonacina de clausura, quest. 1. punct. 8. num. 1.

8 Ex dictis sequitur, quod non sufficiat licentia Abbatis; quia ipsa etiam clausuræ præcepto obstringitur, sicut Moniales; tum quia Motus Pij V. loquitur de Superioribus Ordinibus, ibi: *Præter alios Ordinum Superiores*. Doctores quos citat, & sequitur Rodriguez tom. 1. 99. Regular. quest. 46. art. 2. & Bonacina num. 1. cit.

9 Sequitur etiam, quod licentia egrediendi è Monasterio debeat esse in scriptis, quia sic expressè iubet Pius V. in dicto motu, *Decori, & honestati*: tum quia cum Tridentinum dist. sess. 25. de Regularibus, cap. 5. exigit licentiam ingrediendi in Monasteria Monialium in scriptis esse, signum est, quod multò magis exigit in scriptis esse licentiam egrediendi ex illis; cum longè grauius quid sit, Monialem egredi ex Monasterio, quàm personam secularem ingredi in illud. Nauar. quest. 3. art. 6. conclus. 2. & Suar. de Relig. libro 1. cap. 9. num. 16.

Cæterum, an si licentia non sit in scriptis, vel saltem verbotenus obtenta: item si non sit legitima, sed fraude, vel fauore impetrata, Monialis egressus è Monasterio sit illicitus, & censuras subiectus, dicam infra dubit. 37. & 55.

DVBITATIO VIII.

An dare licentiam egressus è clausura, & causam egressus approbare, spectare possit etiam ad Vicarium?

SECTIO I.

Dubitationis Resolutio.

SVMMARIVM.

- 1 Vicarius Generalis, & Vicarius foraneus potest dare licentiam egressus è clausura, & causam egressus approbare.
- 2 Episcopus potest sibi solum reservare dare licentiam egrediendi è clausura, & potest etiam eam committere Vicario foraneo, & cuius maluerit.
- 3 Nomine Ordinarii in omnibus decretis venit Vicarius Generalis, non item foraneus.
- 4 Vicarius Generalis habet vnam, eandemque iurisdictionem, & constituit vnum, & idem Tribunal cum Episcopo.
- 5 Clausuram Monialium inducere spectat ad Episcopos, ut Sedis Apostolica Delegatos, non item quod Moniales è clausura egredi non possint; quia Concilium loquitur simpliciter de Episcopo, & consequenter extendi etiam potest ad Vicarium.
- 6 Vicarius Generalis Capituli, sede vacante potest circa clausuram Monialium quidquid potest Vicarius Episcopi; idem dic de Vicario cuiuscumque Prelati iurisdictionem quasi Episcopalem habentis, & de Vicario Generalis Ordinum militarium.
- 7 Prelati iurisdictionem quasi Episcopalem habentes possunt in Monasteriis exemptis quidquid possunt Episcopi.

§ Capitulum